

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 08-656233
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנ"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

666 עלון מס'

משכיל לדוד

פרשת בהעלותך

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

גדולתו של יתרו קבל עולם ומלואו

ויכוח מעניין ומפליא התנהל בין משה רבינו ע"ה, לבין חותנו יתרו. משה רבינו ע"ה מתחנן בפני יתרו שלא יעזוב את בני ישראל וילך אל ארצו אלא ישאר עמם, ואף הבטיח לו נחלה בארץ ישראל. יתרו מסרב לדברי חתנו משה רבינו ע"ה להשאר עם בני ישראל, ואומר לו; לא אלך, כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך.

ויכוח זה אומר דרשני. כיצד זה יתרו שכאשר שמע על קריעת ים סוף ועל מלחמת עמלק, עזב את כל כבודו במדין, ובא למדבר מקום תורה לשמוע דברי תורה ולהסתפח לנחלת ה'. ולא עוד, יתרו זה, שנכתבה פרשה על שמו בתורה, ונקרא חובב על שם שחיבב את התורה, האץ מסרב לגדול ומנהיג הדור המתחנן בפניו שישאר עמם ויהיה להם לעינים.

הן משה רבינו רצה שיתרו ישאר עם בני ישראל להיות להם לעינים, והיינו שיאיר את עיניהם של בני ישראל, על ידי שיראו אותו שהיה כהן במדין, ולא הניח עבודה זרה שלא עבדה, ועזב את כל כבודו ורכושו ומשפחתו בשביל התורה הקדושה, ומכך ילמדו דרך לעצמם. ואילו יתרו, מה הוא משיב למשה, לא אלך, כי אם אל ארצי ומולדתי אלך.

ובפרט לפי מה שאמרו חז"ל וכבר הובא ברש"י; מדוע הוא רוצה ללכת, אם בשביל נכסי, אם בשביל משפחתו. והדבר הפלא ופלא: בשביל נכסיו ומשפחתו רוצה הוא יתרו לעזוב את בני ישראל ואת מקום השראת השכינה.

ונראה בהסבר הענין בטוב טעם ודעת. הן וודאי הדבר כי יתרו לא חשב לחזור למדין בשביל ליהנות עם משפחתו או בשביל שום הנאה גשמית אחרת. מחשבותיו היו שונות לגמרי. יתרו שהיה גר צדק והיה לדוגמא ולמופת לבני ישראל באהבתו את ה' ובתשוקתו לתורה, לא הסתפק בצדקותו במדבר בתוך מכתה קדוש שהשכינה שורה שם, הוא פשוט רצה לנסות את עצמו האם ישאר בצדקתו גם כאשר יעזוב את מחנה בני ישראל במדבר וילך למדין, לארצו ומולדתו, מקום עובדי עבודה זרה. האם גם שם ישאר בצדקתו ויעמוד בנסינות הזמן, מבלי להתבייש מן המלעיגים עליו.

משום כן לא השתכנע יתרו מן ההבטחה של משה לקבל נחלה בארץ ישראל, משום שהוא לא היה מעוניין לקבל בחינם חלק ממה שמיועד לבני אברהם יצחק ויעקב בלבד. אלא רצה להתאמץ ולהשאר בצדקתו דווקא במדין, ולהלחם נגד היצר הרע עם התורה שיש כבר בידו, ולעקור את מידותיו הרעות מן השורש דווקא במקום שבו הוא רכש אותם. ורק אחרי כל זה ישוב לבני ישראל עם כל משפחתו, ויקבל חלק ממה שיתנו לו.

ואף שיתכן שאם היה יתרו נשאר במדבר יחד עם בני ישראל, מקום השראת השכינה, היה יכול להיות אדם גדול יותר מאשר במדין, שהרי לא בכדי בקשו משה רבינו ע"ה להשאר במדבר. מכל מקום רצה יתרו לנסות את עצמו ולקדש שם שמים במדין, ואולי

אף יזכה להיות להם, לבני משפחתו ולבני עירו לעיניים, שעל ידי שיראו אותו ישובו אף הם בתשובה, ויבואו להסתפח בנחלת ה'.

ולא בכדי התורה כותבת לנו את כל הפרשה הזאת. רק כדי ללמדנו את הכלל כי "לא המדרש עיקר אלא המעשה" (אבות א. יז). כלומר, שאף אם יעסוק בתורה יומם ולילה וכולו יהיה מוקף אור מרבתי, מה שווה לו אם לא יזכור את העיקר שזה המעשה, כגון כאשר יעזוב את הישיבה. שהרי אז הוא ירד וישכח מהר מכל ההשפעות שהשפיעו עליו רבותיו, ולכל הלימוד שעסק בבית המדרש לא יהיה זכר.

את היסוד של "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" (קידושין מ:), רצה יתרו ללמד לבני מדין, שבשביל זה עזב את בני ישראל ובא אליהם למדין ללמדם את הדרך אשר ילכו בה. והיה אם לא יקבלו ממנו אנשי מדין יעזבו וישבו לארץ ישראל ארץ הקודש, כפי שאכן עשה אחר כך.

ואם כנים הדברים, נוכל להבין יסוד נוסף. שאל פעם אדם, מדוע כאשר האדם חוזר בתשובה, עליו מיד להניח תפילין, ללבוש כיפה ולהתעטף בטלית, והיינו, לעשות את הכל בבת אחת. מדוע שלא יעשה את הדברים בשלבים. ועל כך השיבו לו: כאשר האדם רוצה לחזור בתשובה, הרי הוא מתגייס לצבא ה' להיות חייל לבוורא עולם. וכשם שכאשר מתגייס חייל לצבא המדינה, הרי שעליו ללבוש מיד בגדי צבא, ולא ממתנים לו עד שילמד לירות בנשק וכדו', ואוי לו לחייל שיסרב ללבוש מדי צבא. כמו כן חייל בצבא ה'; עליו ללבוש מיד את המדים שהם התפילין הכיפה ושאר המצוות, שהם העיקר.

ואם ח"ו ישכח האדם את הכלל הזה שהעיקר הוא המעשה, סופו שיכפור בתורה ובנותנה, וזאת אף אם יעסוק בתורה ללא הרף, כיוון שכל כוונתו להתעטר בתורה ולהינות מכבודה. אדם שכזה הריהו כחייל ללא מדים, ואין מה שיסייע בידו, שהרי המדים הם המסייעים ומזכירים לחייל להשמע להוראות המפקד.

כן היה הדבר אצל יתרו כהן מדין. הן ידוע שבני עירו נידו אותו מהיות כהן מדין, כיון שעוד לפני שעזב את מדין ובא לבני ישראל למדבר, כבר פרש מכל הבלי העולם הזה. אבל עם כל זאת רצה עכשיו יתרו לחזור למדין. ומדוע? מפני שכאשר היה עדיין במדין היה כחייל ללא מדים, ולא ניכר בו שהוא חייל, ולא היה מה שיסייע בידו.

אולם עתה, לאחר שכבר יש בידו תורה המביאה לידי מעשה, והרי הוא כחייל לבוש מדים, רצה בדווקא לשוב למדין לקדש שם שמים, להראותם שנדבו לבו שהלך להתגייר ולהכנס תחת כנפי השכינה לעבודת ה' כמו יהודי, ואינו מוכן לוותר אפילו על קוצו של יו"ד, וזכה לכל זה על ידי המדים שלבש עליו, היא התורה, התורה אשר מביאה לידי מעשה.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת בהעלותך טו' סיון תשע"ג

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
19:16	19:15	19:00	מוצאי שבת
20:17	20:19	20:17	רבינו תם
20:51	20:53	21:00	

הילולא דצדיקא

טז - רבי מנחם מנדל מזורקי	יט - רבי יהודה בן עטר, ראב"ד פאס
טז - רבי ששון לוי, מחכמי המקובלים בירושלים	כ - רבי חיים מרדכי לובטון
יח - רבי ירוחם ליבוביץ, משגיח ישיבת מיר	כא - רבי שמעון סופר, מח"ס "התעוררות תשובה"
יח - רבי דוד מקראקא	כב - רבי איצמר רוזנבוים, האדמו"ר מנדבורנא

»» ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il ««

מעשה שהיה

התגברות הדינים

"בכזה דין תורה אני רוצה לשבת", אמר הגר"ש ואזנר שליט"א, למרות שבתקופה האחרונה כמעט ואינו יושב במושבי בית הדין של זכרון מאיר, ורק תלמידיו הדיינים יושבים לדון בין איש לרעהו.

המקרה היוצא מן הכלל היה לאחר שידוך שנערך בין שתי משפחות בקהילה חסידיית בחו"ל, ואז התגלה כי החתן המתמיד והשקדן לקה במחלה קשה רח"ל. למרבה הנס המחלה התגלתה בשלביה הראשונים, ואחר סדרה של טיפולים הצליחו הרופאים בחסדי שמים למגרה.

בני משפחת החתן, שעדינות ויושר הם נר לרגליה, פנו לבני משפחת הכלה והודיעו להם בצורה שאינה משתמעת לשני פנים, כי בשל המקרה שאירע לחתן הם יבינו אותם מאוד אם יבטלו את השידוך, ללא כל קפידה וללא כל טרעוניה.

למרבה ההפתעה הייתה זו הכלה שטענה כי מאחר ומדובר בבחור שעדין לגאון ולתפארת, היא לא מסכימה לעזוב את השידוך. מחלות זה דבר שלא נתון בידי בני אדם, ומה תעשה אם תעזוב את השידוך, ותמצא חתן אחר ומי יודע מה תהיה אריכות ימיו.

בני משפחת החתן שמחו לשמוע את דברי הכלה, אך עם זאת טענו כי היא עושה זאת מתוך עדינות נפשה, ולמעשה לפי היושר והדין הייתה צריכה לעזוב את השידוך. ולכן סברו שאין זה מן היושר לעשות לה כך ולחתנה עם החתן שעבר את מה שעבר.

מתוך שלא ידעו כיצד להכריע, פנו בני משפחת החתן למו"צ ידוע בבני ברק, וביקשו ממנו להציג את השאלה על כל צדדיה בפני מרן הגר"ש ואזנר, וכאשר יפסוק כך יעשו הלכה למעשה.

מששמע הגר"ש את השאלה המיוחדת, אמר כי למרות שמזה זמן רב לא ישב בדיני תורה - בדין תורה מיוחד שכזה רוצה הוא לשבת, לשמוע באופן אישי את 'טענותיהם' של שני הצדדים ולפסוק כדינה של תורה.

ביום המיועד עלו החתן והכלה יחד עם הוריהם בטיסה לארץ ישראל, והגיעו לבית דינו של מרן הגר"ש ואזנר, שישב במרכז השולחן ומשני צדדיו שני דיינים חשובים מבית דינו.

בני משפחת החתן ומשפחת הכלה הציגו כל אחד את גרסתו, ואחר הדברים פנה הגר"ש ואמר שמאחר והכלה היא בריאה ושלמה והחתן עבר את מה שעבר, ברור שעל דעת כן הם לא השתדכו, ולכן צודק צד החתן שהיא יכולה לעזוב את השידוך בלב שקט.

נעמדה הכלה ושאלה אם היא מחויבת לעזוב את השידוך על פי דין תורה, או שהיא רק רשאית לעשות כן. הגר"ש השיב לה כי ודאי היא לא חייבת לעזוב את השידוך, ואם היא רוצה היא יכולה להמשיך את השידוך.

"אם כך, אני רוצה להמשיך את השידוך", השיבה הכלה. היא הוסיפה

וביקשה "שהרב יברך אותנו שהשידוך יצליח, שהחתן יזכה לאריכות ימים, ומכאן ואילך יזכה לבריאות שלמה".

כששמע הגר"ש את דברי הכלה פרץ בכבי. אחר דקות ארוכות שנדמו לכל המתכנסים כנצח, נענה הגר"ש ואמר: "כלה שכזו לא צריכה את ברכתי. אחרי מעשה גבורה שכזה, לא אני צריך לברך אותך, אלא אני רוצה שאת תברכי אותי שאזכה לאריכות ימים ולהמשיך להרביץ תורה".

מי כעמך ישראל!

המוותרים צריכים להיות מנצחים

כאן המקום לספר עוד בשבח עם ישראל ולצטט את המעשה המרגש שכבר סופר כאן, ומן הראוי לספרו שוב.

יהודי אחד התקשר לרבי אליהו מן שליט"א נאמן ביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, בבקשה שיייע לו להכניסו למעונו של הגר"ח, היות ויש לו שאלה כבדת משקל לשאול, והוא זקוק להכרעתו בענין.

בתו, שתחי', כך סיפר, באה בקשרי שידוכין עם בן ישיבה חשוב, וכבר קבעו את זמן החתונה לכעוד שלשה שבועות. והנה עומדים עכשיו לשלוח את ההזמנות לשמחת הנישואין, אבל היום הם שמעו מהורי הבחור שלאחר בדיקות רפואיות מצאו שיש לבחור מחלה ממארת רח"ל. היום הלך לשאול מהאדמו"ר מגור, כדי לדעת מה לעשות, האדמו"ר ענה לו 'שאינו יודע מה להגיד, השאלה היא די קשה גם בשבילי'. ואחד מגדולי ירושלים שעמו נועץ, אמר לו שאין בכוחו לענות לו בענין, וכי יש רק אדם אחד שיכול לענות לו איך לעשות על פי דעת תורה, והוא מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א.

הרב מן השיב, שאכן היא שאלה רצינית וישתדל לקבוע לו זמן בהקדם האפשרי. למחרת בשעה פלונית באו הורי הכלה והכלה, וכן הורי החתן והחתן לביתו של מרן הגר"ח, ורבי אליהו מן הציע השאלה לפני הרב בלשונו: יש לפנינו דין תורה, הבחור החתן טוען כי מאחר ומפני סיבות רפואיות יהיה מוכרח לעבור זמנים קשים מאוד בשנה הבאה, הכולל טיפולים כימותרפיים, אזי אסור לו להתחתן ולהניח בת ישראל במצב כה קשה, שכן לא כך עושים בשנה ראשונה של החתונה.

מאידך, הכלה טוענת שאין זה כפי כבוד החתן, בחור חשוב בן תורה ותלמיד חכם הצריך לחיזוק כה גדול, שיעבור כל הקשיים שמוכרח לעבור לבד, מבלי עזרה של הכנגדו. ולכן על החתן להסכים להנישא עתה בזמן שקבעו את החתונה.

כששמע הרב את שני הצדדים של ה"דין תורה", פסק בהחלטיות שעליהם להתחתן בזמן שנקבע, ובירך אותם בברכת בנין עדי עד, ושיזכו לבנות בית נאמן בישראל. כל הנוכחים בחדר פרצו בבכיות של שמחה, תוך תפילה שאכן תתקיים החתונה של בני הזוג במועדה.

כשהגיע יום החתונה הציע רבי אליהו מן להגר"ח שאולי עליהם לנסוע לחתונה, כי מצבם הוא כה רגיש. הרב ניא את לכו, ונסעו שניהם לחתונה, כשהגיעו לחתונה עשה הדבר רעש גדול, שכן הוא דבר נדיר בימים אלו.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני ושמחי". (זכריה ב')

הקשר לפרשה: הפטרה מזכרת המנוחה והנרות שראה זכריה, שהוא מענין הציווי בפרשה על ענין הדלקת הנרות אל מול פני המנוחה.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

גורם לכעס

יש להזהר, כשאדם מבקש טובה מחבירו, והלה מסרב, לא יאמר לו מדוע עשית טובה זו לפלוני, שהוא עצמו סיפר לי כן, כיון שבזה הוא גורם לשומע לכעוס על אותו אדם שסיפר זאת.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנייה פינטו שליט"א

מן האוצר

תשוקה רוחנית ללא גבולות

"בהעלותך את הנרות"
(במדבר ח. א)

שהקריב זבחים ועולות, הוא היה היחיד אשר זכה להכנס לפני ולפנים אל קדש הקדשים ומה בכך אם הוא לא השתתף בהקרבת הנשיאים שהיא בסך הכל הקרבה שבאה באופן חד פעמי ולא תמידי. ואם כן מדוע חלשה דעתו?

התשובה היא, כי אדם שאוהב דבר מסוים ותשוקתו עזה להשיגו, לעולם הוא אינו מכיר גבולות ואינו יודע שבעה. תמיד ישאף הוא להשיג עוד ועוד ולא יסתפק במה שיש בידו בבחינת (קהלת ה' ט') "אוהב כסף לא ישבע כסף".

כזו הייתה דרכו של אהרן הכהן. אהבת ה' בערה בקרבו ותשוקתו הייתה תמיד להוסיף עוד אהבה על אהבתו. לכן על אף שזכה לעבוד עבודות קודש בבית המקדש, בכל זאת שאף גם להקרבת הנשיאים, לפי שאהבתו לה' יתברך לא ידעה גבולות ומעצורים.

כותב רש"י למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה

מדליק ומיטיב את הנרות.

חלישות דעתו של אהרון לכאורה אינה מובנת. האם לא די לו במה שזכה, אהרון הכהן היה כבן בית בבית המקדש, לא עבר אף לא יום אחד מבלי

מן המעיין

אלא כבר דרשו שם חז"ל על הפסוק "המאכילך מן במדבר למען ענותך" (דברים ח), אוכל ומעונה, כי אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל.

אכן מראית עין היא העיקר ואין בטעם ממש בלי לראות את המאכל, כמו שאמר שלמה המלך בקהלת (א ח): "לא תשבע עין לראות", מכאן שיש "שבעה" בעין.

ומכיון שנאמר בישעיהו (כח.ג) "וקראת לשבת עונג", הרי אם יאכל מאכלי שבת בחשכה בלא שיוכל לראותם, לא יוכל להתענג עליהם עליהם ולא יקיים "עונג שבת" כהלכתו.

לפיכך אמר המדרש: "מכאן שמדליקים נרות בשבת", כדי שיאכל את סעודת השבת באורה, ותשבע עינו בראותו מאכלי השבת.

"והאיש משה עֵזו מאור". (י.ב.ג)

רמז נאה כותב רבי דניאל פלבני שליט"א בספרו "פניני דניאל":

משה רבינו ע"ה שהיה סמל הענוה, היה בו את כל הטמון במילת 'ענוה' דהיינו:

ע [ע' פנים לתורה.

נ] נ' שערי בינה.

ו [ו' סדרי משנה שהם התורה שבעל פה.

ה] ה' חומשי תורה שהם תורה שבכתב.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"עשה לך שתי חצוצרות כסף". (י.ב.)

צריך לדעת למה הוצרך לחצוצרות למסע המחנות, הלא עיני כל ישראל על הענן, וכשיראוהו נוסע נוסעים!

ואולי כי לצד שלא היו נוסעים יחד אלא יקדים דגל יהודה, ואחריו בני גרשון נושאי המשכן, ואחריו דגל ראובן וכו', לזה היה צריך לחצוצרות כדי שכל אחד ידע הזמן בדיוק שישע בו בזה אחר זה.

"ויאמר אל נא תעֹזב אתנו כי על כן ידעת הנתנו במדבר והיית לנו לעינים". (י.לא)

אחד הטעמים מפני מה ניתנה תורה במדבר - משום שכל מקום שהיה בו שמץ של טומאת ע"ז אין הקדושה יכולה לשרות בו, ולכן ניתנה תורה במדבר, על שום שהיה נקי מע"ז.

בכך מוצא האדמו"ר מסאטמר רמז בדברי משה ליתרו:

"אל נא תעזוב אותנו" - אלא תלמדנו ענייני ע"ז כדי שנוכל "להבין ולהורות", כי ממש אין חשש שנכשל באישהו נדנוד של חטא ע"ז. "כי על כן ידעת חנותנו במדבר" - כשם שחנייתנו במדבר ונתינת התורה דוקא בו היתה משום אותה סיבה גופא, שיהא המקום נקי לחלוטין מטומאת ע"ז.

"והאספסוף אשר בקרבנו התאוה תאוה". (יא.ד)

מרגלית טובה היתה בפיו של החפץ חיים זצ"ל:

"התאוה תאוה" - התאוה לתאוה.

ומתוך שמחשבתם היתה שקועה בתאוה, היתה תאוותם גדולה.

ולפיכך נקרא שם המקום ההוא 'קברות התאוה' ולא 'קברות המתאווים', שכן יחד עם קברות המתאווים נקברה עמם גם התאוה.

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במיצרים חנם". (יא.ה)

בעל חובות הלבבות (שער הבחינה פרק ה') כותב, כי הזכרון הוא מן הטובות שהטיב הקב"ה עם ברואיו; כי בלא הזכרון לא יכול היה העולם להתקיים. שהרי אם היה האדם נכנס בפתח אחד, הוא לא היה זוכר כיצד לצאת. אדם ללא זכרון "קרוב להתפשט מן האנושיות".

גם במאכל ובמשתה יש הכרח לזכרון. שאם אוכל האדם מאכל פעם אחת, זוכר הוא את טעמו, כדי שירצה לאכול ממנו שוב.

ברוח רעיון זה ביאר המגיד מדובנא את טענת כלל ישראל:

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במיצרים" - אך זכרון זה הוא "חנם", ללא תועלת, שהרי עכשיו אין לנו דגים...

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במיצרים". (יא.ה)

מדרש פליאה: "זכרנו את הדגה", מכאן שמדליקין נרות בשבת.

וכך פירש זאת רבי אלעזר די אבילה זיע"א:

לכאורה מה היתה תלונתם של האספסוף "זכרנו את הדגה". והרי רבותינו אמרו (יומא עה.), שכל טעם שביקשו לטעום ממנו, די היה אם היו חושבים על כך, ומיד היו חשים טעם זה באוכלם את המן. ואם כל כך התאוה לדגים, יכלו לחשוב על טעם הדג ולחוש זאת באוכלם את המן.

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

עיקר האושר והשלום בית של האדם בחייו, בכלל, ובבנין ביתו בפרט - תלוי בשבירת מידותיו ואנוכיותו. כך שאם האדם מבטל את עצמו ואת רצונותיו במילי דעלמא, אם הוא מכבד את בני ביתו ודואג לצרכיהם, אזי ביתו מתנהל על מי מנוחות, באוירה טובה

ונכונה ובכבוד הדדי.

רעיון זה מבאר בעל "מגדנות אליהו" מדויק באופן נפלא בפסוק הידוע (משלי יח. כב) "מצא אשה מצא טוב", אבל אם "ומוצא אני מר ממות את האשה" (קהלת ז. כו), שבכל ענין מוצא את ה'אני' שבו, את הנקודה האנוכית של רווחתו וטובתו האישית, אזי כלפיו וכלפי הדומים לו נאמר הסיפא של הפסוק "מר ממות".

בדרך רמוז, יש שרצו לומר כי זהו הרעיון הטמון במנהג שבירת הכוס תחת החופה; להורות לבני הזוג שאם רצונם בשלום הבית, אזי מוטלת עליהם בראש ובראשונה המטלה החשובה - לשבור את המידות והאנוכיות, ואז יזכו לשלוות הרוח והנפש כל ימי חייהם.

הנה לנו דוגמא מתוך הספר "בדרך עץ החיים", של חתן וכלה שעדיין לא נישאו, והמושג 'אני' לא היה קיים אצלם כלל וכלל. אדרבה כל אחד מהם חשב איך וכיצד להיטיב עם זולתו.

בשנות בחרותו לקה הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, במחלת השחפת וחייו היו בסכנה. היה זה זמן מה לאחר אירוסיו, והוא נאלץ לעזוב את הישיבה ולחזור לבית הוריו במיר.

באותם ימים פרצה בעיירתו שריפה גדולה, ובתים רבים היו למאכולת אש. עקב זאת נאלץ רבי איסר זלמן לעזוב את מקום מגוריו, ויהודים רחמנים שכרו עבורו חדר אצל אחד האכרים באחוזה יער הסמוכה למיר. אותם יהודים רחמנים דאגו לכל מחסורו ובכלל זה שיהיה לו בכל יום חלב טרי לשתיה. ואכן אויר היער הצח והמבריא והחלב ששתה, גרמו שמחלתו אשר עד כה הלכה והחמירה מיום ליום, החלה בחסדי שמים להתיצב.

קרוב משפחתו, הגאון רבי יום טוב ליפמאן הכהן באסלאבסקי, רבה של מיר, שלח בחורים מיישיבת מיר, שגם הם השתכנו בבתי שונים עקב השריפה הגדולה, לבקר אצל החולה הצעיר, יליד עירם, כדי שיעודדוהו בחוליו הקשה והמסוכן וידברו איתו בדברי תורה.

משהתברר לחתן הצעיר שמצבו חמור ביותר, היה זה נגד מצפוננו, טהרת לבו ורמתו המוסרית הנעלה - לבקש מארוסתו שתוסיף להיות קשורה אליו. הוא פנה אל בני משפחתו והודיע להם על מצב בריאותו החמור, תוך הדגשה ברורה שהם חופשים לבטל את השידוך, ואם אכן יעשו זאת, לא תהיה לו כלפיהם שום טענה.

כאשר קבלו בני משפחת הכלה את הודעתו, שלחו ובקשו ממנו שישכור מיד עגלה ויבוא אליהם לקובנה - עיר שיש בה רופאים ידועי שם, אולי ימצא מרפא למחלתו הקשה והמסוכנת.

רבי איסר זלמן עשה כבקשתם, ולאחר בדיקות שונות גזרו עליו הרופאים מנוחה מוחלטת וטיפולים רפואיים שונים.

בני משפחת פרנק שלחו אותו על חשבונם להבראה במקום נופש ביער, ויחד עם זאת החלו להפציר בכלה בילא הינדא שתבטל את השידוך. אולם היא, שהיתה ברת דעת ונבונה וירשה את מידת אהבת התורה וכבוד תלמידי חכמים מאביה הצדיק, לא נכנעה ולא הסכימה לקיים את רצון בני משפחתה לבטל את השידוך.

משגבר לחצם של בני משפחת הכלה לבטל את השידוך, היא הלכה לרופא ושאלה אותו על סכוייו של חתנה להחלים ממחלתו. כשהשיב לה הרופא שבהתאם למצב בריאותו של החתן, הוא יוכל להוסיף ולחיות לכל היותר עוד שנה אחת, אמרה הנערה: לחיות עם תלמיד חכם זה, בעל מידות נאצלות כאלה, שכבר היום הוא בחיר תלמידי ישיבת וולוז'ין, הרי זו זכות מיוחדת, ואת השידוך לא אבטל.

מלבד זאת, הוסיפה הכלה ואמרה: הודות לטיפולי המסור, הוא יחיה בע"ה עוד שנים רבות.

לאחר שבני משפחתה הוסיפו להפציר בה לבטל את השידוך, קמה הכלה ונסעה אל ה"חפץ חיים" ושאלה בעצתו. הוא התעניין ושאל: מה אומרים הרופאים על מצבו?

לאחר ששמע את חוות דעתם של הרופאים, השיב: "ישנם אנשים בריאים וישנם אנשים שמאריכים ימים".

כששמעה תשובה זו מפי הסבא קדישא, רבן של כל ישראל, חזרה לביתה מתוך החלטה נחושה לקיים את השידוך, למרות התנגדותם החרפה של בני משפחתה.

דבריו של החפץ חיים התקיימו במלואם; רבי איסר זלמן האריך ימים ונפטר כבן פ"ד שנים, כשהוא זוכה להיות מגדולי הדור בתורה, ואשתו בילא הינדא עוזרת לו בכל שנות חייו.

איפה השמחה והאושר?

מעשה שהיה בחתן מיישיבת פוניבז' שעלה לבית ראש הישיבה מרן הגרא"מ שך זצ"ל, בשאלה שהטרודה אותו:

"מציק לי מאד, פתח החתן, בראותי את חברי שמעוון שגם הוא השתדך והוא שמח ומאושר יותר ממני. כנראה שהשי"ת הצליח את דרכו יותר ממני, ולכן ברצוני לעזוב את השידוך..."

"ברצוני לגלות לך דבר סתר, השיב לו מרן: לפני דקות מספר היה אצלי חברך שמעוון, ואמר לי בדיוק את אותם הדברים עליך, שאתה נראה מאושר לעומתו..."

"כנראה, לחש לו מרן זצ"ל, שאתה חי בדמיונות, והכלה שלך היא באמת מוצלחת וחשובה ביראת שמים ומידות טובות". הדברים התקבלו על לבו של החתן, ויסודות הבית הושתתו מחדש בשלימות מתוך ראייה טובה והשקפה נכונה.

מגיד השיעור
הרב איזנשטיין זאב

בית הכנסת אורות החוכמה
רחוב יצחק ניסים 76 הר חומה ירושלים
שעה: 19:15

